

Interpretacje
prawne

Która spółka odpowiednia dla przedsięwzięcia PPP

Jeśli wniesiony przez gminę wkład do spółki komandytowej odpowiada co najmniej wysokości sumy komandytowej, będzie ona wolna od odpowiedzialności osobistej za zobowiązania spółki.

Problem

Gmina planuje w ramach partnerstwa publiczno-privatnego wspólne przedsięwzięcie z prywatnym przedsiębiorcą. W tym celu chciałaby zawiązać z partnerem prywatnym spółkę osobową. Czy taka forma będzie odpowiednia dla przedsięwzięcia PPP? Jaki będzie zakres odpowiedzialności gminy – współnika takiej spółki?

Co mówią przepisy

Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy o partnerstwie publiczno-privatnym umowa o partnerstwie może przewidywać, że w celu jej wykonania podmiot publiczny i partner prywatny zawiązą spółkę kapitałową, spółkę komandytową lub komandytowo-akcyjną.

Zdanie drugie tego przepisu doprecyzowuje, że podmiot pu-

bliczny nie może być w tych spółkach komplementariuszem. W związku z tym gmina w ramach realizacji przedsięwzięcia wspólnie z partnerem prywatnym może zawiązać spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością, spółkę akcyjną oraz spółkę komandytową, jednak wyłącznie jako komandytariusz, bądź komandytowo-akcyjną jako akcjonariusz. ©

—Natalia Chyb

► PRAWNIK WYJAŚNIA

MAT. PRAS.

► NATALIA CHYB

PRAWNIK W FKA FURTEK KOMOSA ALEKSANDROWICZ

Wybór odpowiedniej spółki handlowej jako narzędzia realizacji przedsięwzięcia w ramach partnerstwa publiczno-privatnego należy w zasadzie do swobodnej decyzji zainteresowanej gminy, jednak wybór taki powinien być każdorazowo poprzedzony analizą uwzględniającą rozmiar planowanego przedsięwzięcia, związane z nim koszty, ryzyko i potrzeby lokalne danej wspólnoty samorządowej.

Zakres planowanej działalności

Przeznaczenie gospodarcze spółek osobowych i kapitałowych jest zupełnie inne, te pierwsze mają w założeniu służyć realizacji zamierzeń gospodarczych na znacznie mniejszą skalę niż spółki kapitałowe, a w konsekwencji koszty ich utworzenia i utrzymania są niższe.

Gmina powinna już na etapie sporządzania dokumentacji dotyczącej postępowania o wybór partnera prywatnego ocenić zakres działalności planowanej spółki i w związku z tym rozsądne koszty utrzymania takiej struktury, adekwatne do planowanego przedsięwzięcia oraz odpowiednio zabezpieczające interesy danej gminy. Uczestnictwo w spółce osobowej co do zasady związane jest z nieograniczoną odpowiedzialnością współników za zobowiązania spółki, dlatego w celu zwiększenia bezpieczeństwa majątku publicznego należącego do gminy, jej zdolność do uczestniczenia w spółkach osobowych została ograniczona do roli współnika, którego odpowiedzialność osobista jest ograniczona.

swojego pełnomocnictwa, odpowiadają za skutki tak dokonanej czynności wobec osób trzecich bez ograniczenia, dotyczy to także działania bez umocowania albo z przekroczeniem jego zakresu. Co do zasady akcjonariusze i komandytariusze nie mają także prawa prowadzenia spraw spółki, a zatem nie mają bezpośredniego wpływu na wewnętrzne sprawy spółki. W przypadku spółki komandytowej możliwe jest jednak odmienne uregulowanie tej kwestii w umowie spółki i przyznanie uprawnień do prowadzenia spraw również komandytariuszowi. Co więcej, w spółce komandytowej w modelu kodeksowym, w sprawach przekraczających zakres zwykłych czynności spółki wymagana jest zgoda komandytariusza, co daje mu pewien wpływ na działania komplementariusza. W spółce komandytowo-akcyjnej akcjonariusze w ogóle nie mają prawa prowadzenia spraw spółki, jednakże niektóre sprawy są zastrzeżone do kompetencji walnego zgromadzenia. Uchwały walnego zgromadzenia wymagają między innymi rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania komplementariuszy z działalności spółki oraz sprawozdania finansowego spółki za ubiegły rok obrotowy czy rozwiązanie spółki. Ponadto statut może zastrzegać również inne sprawy do kompetencji walnego zgromadzenia, dlatego gmina powinna zadbać o odpowiednie uregulowanie tej kwestii w treści statutu.

Rada nadzorcza

Zgodnie z ustawą o gospodarce komunalnej, która ma zastosowanie do wszystkich spółek z udziałem samorządu, rada nadzorcza jest zawsze organem obligatoryjnym, a jej członkowie powoływani są na okres trzyletniej kadencji. W efekcie, rada nadzorcza musi funkcjonować zarówno w spółkach kapitałowych, jak również w spółce komandytowo-akcyjnej z udziałem gminy. W przypadku spółki komandytowej, ustawodawca w ogóle nie przewidział możliwości utworzenia tego organu. Ponadto, w spółkach z udziałem gminy, członkowie rady nadzorczej, reprezentujący w spółce jednostkę samorządu terytorialnego, są powoływani spośród osób, które mają ukończone studia wyższe i zdały państwowy egzamin. Obowiązek fachowości członków rad nadzorczych ma zapewnić odpowiednią

Ograniczona odpowiedzialność

W przypadku spółek komandytowych, komplementariusz ponosi odpowiedzialność za zobowiązania spółki całym swoim majątkiem, natomiast komandytariusz odpowiada wobec wierzycieli spółki tylko do wysokości sumy komandytowej, przy czym jest on wolny od odpowiedzialności w granicach wartości wkładu wniesionego do spółki. Gmina będąca komandytariuszem w spółce komandytowej będzie zatem odpowiadała za zobowiązania spółki jedynie do wysokości sumy komandytowej określonej w umowie spółki, jednak jeśli wniesiony przez gminę wkład odpowiada co najmniej wysokości sumy komandytowej, to będzie ona wolna od odpowiedzialności osobistej za zobowiązania spółki. Z tego powodu samorządy powinny dbać, aby suma komandytowa nie była określana w umowie spółki wyżej niż wartość wkładu, jaki mają one wnieść do spółki, zgodnie z warunkami umowy o partnerstwie publiczno-privatnym. Nieco inaczej wygląda kwestia odpowiedzialności wspólników w spółce komandytowo-akcyjnej. W tym przypadku odpowiedzialność komplementariusza również jest nieograniczona, natomiast akcjonariusz w ogóle nie ponosi odpowiedzialności osobistej za zobowiązania spółki, a jedynie ponosi ryzyko uczestnictwa w spółce, w granicach wkładu wniesionego na objęcie akcji.

Uprawnienia wspólników

Ograniczenia w zakresie odpowiedzialności za zobowiązania spółki powodują pewne konsekwencje w sferze uprawnień komandytariuszy i akcjonariuszy. Przede wszystkim zarówno komandytariusz, jak i akcjonariusz nie mają zasadniczo prawa reprezentowania spółki. Mogą działać jako pełnomocnicy spółki, przy czym muszą o tym wyraźnie poinformować drugą stronę czynności prawnej. W innym wypadku, jeśli dokonają w imieniu spółki czynności prawnej, nie ujawniając

gminę w spółce. W połączeniu z zasadą, że członków rady nadzorczej w spółce komandytowo-akcyjnej powołuje i odwołuje walne zgromadzenie (z wyjątkiem komplementariuszy, którzy posiadają akcje w spółce), umożliwia to gminie stały i profesjonalny nadzór nad realizacją projektu publiczno-privatnego.

W związku z tym, że odbywa się to w ramach partnerstwa publiczno-privatnego, to na podmiocie prywatnym ma spoczywać główny ciężar realizacji wspólnego projektu, ograniczenie „zarządczych” kompetencji jednostki samorządowej w ramach spółki osobowej nie godzi zasadniczo w jej interesy. Niezwykle ważne jest jednak, aby w takiej sytuacji gmina sprawowała stały nadzór nad działaniami podmiotu prywatnego, który za pośrednictwem osobowej spółki celowej nie tylko realizuje określone zadanie publiczne, ale również zarządza majątkiem publicznym wniesionym do spółki przez gminę. Z tego powodu, konieczne jest właściwe sformułowanie postanowień umowy lub statutu spółki osobowej z udziałem gminy, co zabezpieczy nie tylko interesy gminy, ale również skuteczną realizację przedsięwzięcia z partnerem prywatnym. ©

podstawa prawna: Ustawa z 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-privatnym

[tekst jedn. DzU z 2015 r., poz. 696]

podstawa prawna: Ustawa z 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej

[tekst jedn. DzU z 2011, nr 45, poz. 236]

podstawa prawna: Ustawa z 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych

[tekst jedn. DzU z 2013 r., poz. 1030]